

نگاه

نگاهی به «چیزهای کوچک این چینی»

فیلمی که به احترام آن باید چراغ‌ها را خاموش کرد

حمیدرضا کاظمی‌پور: اگر دل‌تاتن برای دیدن یک فیلم کم‌بازیکر، کم‌دیالوگ، کم‌لوکیشن، کم‌شخص اما به‌شدت سرحال تنگ شده است، حتما این فیلم را ببینید؛ فیلمی به دور از هیاهو با ریتمی آرام و سکوت‌هایی موهوم و پرفریاد که برخلاف جریان مریون‌نوتون‌وی بیرونی اثر به‌شدت از یک ریتم درونی پُرآشوب بهره می‌برد.

«چیزهای کوچک این چینی» روایتش را تصویر می‌سازد و از جنس سینما با مخاطب خود سخن می‌گوید، نه از دیالوگ‌های برطمطراق خبری هست و نه از کشمکش‌های بی‌سرنجام. فقط کافی است پنج دقیقه از زمان فیلم را سیری کنید تا تکلیفاتان با آن مشخص شود. اثری خاص که می‌تواند ذوق فیلم ناب دیدن را در شما زنده کند یا برعکس، اگر با حال خوب به تماشای این فیلم ننشینید، به‌شدت برای‌تان یکنواخت و کسل‌کننده به نظر آید.

«چیزهای کوچک این چینی» در آغاز با شورعی به‌شدت کم‌دیالوگ و نماهایی در سکوت چیدمانی شوکه‌مند از آتمسفر و فضاسازی در سینما را به نمایش می‌گذارد و برای این منظور نیز هیچ عجله‌ای به خرج نمی‌دهد و خبری از نماهای تند و کوتاه، ضرباهنگی چکشی و موسیقی پرهیاهو نیست. فیلم پاورچین قدم قدم می‌دارد و نهایتها جغرافیای، زمان و فضا را می‌سازد، بلکه بر روی بازیکر اصلی فیلم (کلین مورفی) نیز تمرکزی ویژه دارد و انکار قرار است که شخصیت‌پردازی او نیز از قاب تصاویر خلق شود.

کاراکتری کم‌حرف که بیش از آنکه زبانش حرکت کند، سختی و زمختی چهره، نگاه‌های سرد و عمیق و سکوت‌های طولانی‌اش قرار است شخصیت‌پردازی کند. قصه فیلم برمی‌گردد به دوران سلطه عمیق کلیسا در ایرلند؛ در سال‌هایی که کسی جرئت رویارویی و مبارزه ندارد و فقر آن چنان بر مردم سایه انداخته است که دغدغه اصلی بیش از هر چیز یک لقمه نان است تا تفکر و تعمق. گروهی از زنان راهبه که دختران آن شهر را به استثمار درآورده‌اند، اما با ظاهری بزک‌کرده و فریب‌کارانه، چهره‌ای معصوم و ستودنی از خود به نمایش می‌گذارند.

آنچه در فیلم «چیزهای کوچک این چینی» کاملا مشهود است، این است که همگی اهالی شهر در لایه‌های پنهان خود بر این ظلم و بیاد به‌خوبی واقف هستند، اما سازش و تسلیم در برابر آن را بر مبارزه و طغیان پذیرفته‌اند؛ چیزی که کاراکتر اصلی فیلم هنوز نتوانسته است با آن کنار بیاید، اما انکار زبان و جسارتی هم برای فریاد ندارد و همین پارادوکس عمیق ذهنی کاراکتر است که تا آخر باید یکی را انتخاب کند؛ یا چشم بر واقعیت ببندد و خاموش شود یا آغازگر حرکتی باشد که برای خود و خانواده‌اش به‌شدت گران تمام می‌شود. فرارغ از قصه و مضمون فیلم که روایت چندان ناآشنایی برای مخاطب نیست، آنچه بیش از هر چیز «چیزهای کوچک این چینی» را به اثری پذیرفتنی برای دیدن بدل می‌کند، یک هماهنگی عمیق و آینه‌مانند همگی عناصر فیلم است. از طراحی صحنه و فضا گرفته تا رنگ و نور، زاویه دوربین، اندازه نما، تدوین و موسیقی همگی به یک انسجام و هارمونی رسیده‌اند که به‌شدت می‌تواند مخاطب را به اعماق فیلم رهنمون کند.

فیلم با آنکه سیاه و سفید نیست، اما استفاده از طیف گسترتری رنگ و نور به‌شدت به مضمون و فضای سرد اثر کمک کرده است. شهری که رنگ‌ها در آن به‌شدت به چشم می‌خورد و سیاهی سایه‌ها در قاب تصویر نشان از یک شهر خفته یا خاموش می‌دهد. نمی‌توان از «چیزهای کوچک این چینی» حرف زد و از کنار بازی تکان‌دهنده کلین مورفی گذشت. بازیگری که خشم درونش وحشیانه فریاد می‌زند، اما ظاهرش مانند کوهی از زغال‌سنگ خاموش و سرد به ابفای نقش می‌پردازد، نه فریاد می‌زند، نه چیزی می‌شکند، نه کافه‌ای را بر هم می‌زند، اما نشان می‌دهد که عمیقا از شرایط موجود خشمگین است و سکوت‌های عمیقش فریادی خفته بر عصیان درون اوست. پارادوکسی عمیق در بازی که می‌تواند قدرت بازیگری هر بازیگری را به چالش بکشد. «چیزهای کوچک این چینی» فیلمی است که باید به احترام آن چراغ‌ها را خاموش کرد و فارغ از هیاهوهای دنیای امروز در سکوت به تماشای آن نشست.

خبر

نگاهی تازه به مسئله سانسور و ممیزی در موسیقی

مستند-داستانی «توقیف» به نویسندگی و کارگردانی هامان وافری، چهارشنبه ۳ بهمن ۱۴۰۳ در خانه هنرمندان ایران اکران خواهد شد. به گزارش روابط‌عمومی خانه هنرمندان ایران، این فیلم با محوریت مسئله شناسه‌گذاری و ممیزی در موسیقی، بازتابی مستند از محدودیت‌های اعمال‌شده بر موسیقی مستقل و چالش‌های هنرمندان در مواجهه با این سیاست‌ها ارائه می‌دهد.

هامان وافری که پیش‌تر با آلبوم‌های عاشقانه–اجتماعی چون «ماهی سیاه» و «تیغ و ترانه» توجه خود را به مضامین اجتماعی نشان داده است، در این مستند نیز با نگاهی صریح و انتقادی، تأثیرات ممیزی بر خلاقیت هنری را بررسی کرده است.

آهنگ‌سازی این اثر برعهده محمدرضا چراغعلی بوده و حضور چهره‌های شناخته‌شده‌ای همچون فریدن خلعتبری، مجتبی میرطهماسب، عبدالعجاز کاکیای، امیر بکان، بهزاد عبدی، کریم قربانی، هانا کامکار، علیرضا میرعلیقینی، علی جعفری‌پویان و حسین عصاران بر غنای اثر افزوده است. «توقیف» با روایت و تحلیل عمیق، نگاهی تازه به مسئله ممیزی و تأثیر آن بر هویت موسیقایی جامعه دارد و می‌تواند فرصتی برای آغاز گفت‌وگوهای جدی‌تر درباره آزادی بیان و حمایت از هنر مستقل باشد. حضور علاقه‌مندان در این رویداد فرهنگي علاوه‌بر حمایت از هنر مستقل، به گسترش فضای گفت‌وگو درباره چالش‌های پیش‌روی موسیقی آزاد کمک خواهد کرد. ورود برای عموم علاقه‌مندان رایگان است.
مستند-داستانی «توقیف» ساعت ۱۷:۳۰ چهارشنبه ۳ بهمن ۱۴۰۳ در سالن استاد ناصری خانه هنرمندان اکران خواهد شد.

شرق؛فیلم‌نامه و داستان فیلم از اساسی‌ترین عناصر و اساس سینمای قصه‌گو است و همواره ادبیات و داستان در سینما و هنرهای نمایشی سهم درخورتوجوهی داشته است. چه‌بسا آثار سینمایی ارزشمندی که از رهگذار کتاب و ادبیات خلق شده و تبدیل به آثار ماندگاری در دنیای هنر هفتم شده‌اند. در سینمای ایران نیز آثار ماندگاری از ادبیات اقتباس شده‌اند که هنوز هم بعد از گذشت سال‌ها دیدن آنها دلنشین است. یکی یک فیلم اقتباسی می‌تواند باعث افزایش محبوبیت اثر ادبی و حتی فروش بیشتر کتاب شود و در مقابل، یک اثر ادبی موفق، زمینه خلق یک فیلم اقتباسی برمخاطب را فراهم می‌کند. به هر حال تفاوت این دو رسانه کتاب و سینما اقتباس را به یک فرایند خلاقانه و درعین‌حال چالش‌برانگیز تبدیل می‌کند که همیشه مورد توجه است. در طول این سال‌ها آثار اقتباسی زیادی در جشنواره فیلم فجر حضور داشته‌اند و جوایز و سیمرغ‌هایی دریافت کرده‌اند. در این گزارش نگاهی به آثار اقتباسی خواهیم داشت که در طول سال‌های برگزاری جشنواره فیلم فجر در این رویداد حضور داشته‌اند.

دوره اول: در دوره اول جشنواره فیلم فجر و در سال ۱۳۶۱، چند فیلم اقتباسی به نمایش درآمدند که براساس آثار ادبی ساخته شده بودند. در نخستین دوره این جشنواره فیلم سینمایی «آفتاب‌نشین‌ها» به‌کارگردانی مهدی صباح‌زاده اقتباسی از نمایش‌نامه «خانه عروسک» هنریک ایبسن، شاعر و نمایش‌نامه‌نویس نروژی است. این فیلم، با تغییراتی در داستان و شخصیت‌ها، محتوای نمایش‌نامه را با فرهنگ و شرایط اجتماعی ایران تطبیق داده است. فیلم سینمایی «خط قرمز» به کارگردانی مسعود کیمیایی نیز اقتباس از زمان «شب سمور» نوشته احمد محمود است. این فیلم داستانی فضای سیاسی و اجتماعی دوران پیش از انقلاب ایران را روایت می‌کند و عناصر اصلی آن از این زمان الهام گرفته شده است. البته، احمد محمود بعد از ساخته‌شدن فیلم، از اقتباس مسعود کیمیایی ناراضی بود و معتقد بود که فیلم نتوانسته به‌خوبی مضمون و روح داستان اصلی را منتقل کند. با این حال، این اثر به دلیل شرایط خاص سیاسی و اجتماعی زمان خود، بسیار مورد توجه قرار گرفت.

دوره دوم: در جشنواره فیلم فجر در بهمن ۱۳۶۲ دو فیلم سینمایی «دادشاه» و «بازجویی»، از فیلم‌های اقتباسی بودند. «دادشاه» به کارگردانی حبیب کاوش اقتباسی از یک رویداد واقعی تاریخی است. این فیلم براساس روایتی از شورش دادشاه، یکی از رهبران محلی منطقه بلوچستان در دهه ۱۳۳۰ ساخته شده است. دادشاه شخصیتی واقعی بود که علیه دولت وقت ایران دست به قیام زد و به یکی از چهره‌های جنبجالی تاریخ معاصر بلوچستان تبدیل شد. «بازجویی» به کارگردانی محمدعلی سجادی نیز فیلمی است که با اقتباس از داستانی نوشته‌خود کارگردان ساخته شده است.

دوره سوم: در سومین دوره جشنواره فیلم فجر در سال ۱۳۶۳ فیلم سینمایی «مترسک» به کارگردانی حسن محمدزاده از آثار اقتباسی بوده که در سال ۱۳۶۲ ساخته شده است. این فیلم براساس رمان «مترسک» نوشته غلامحسین سعدی است. رمان مترسک در سال ۱۳۴۹ منتشر شد و داستان آن درباره شخصیت‌هایی است که در جست‌وجوی هویت و رهایی در جامعه‌ای سرکوب‌شده هستند. فیلم سینمایی مترسک، که از نظر موضوعی و ساختاری به رمان وفادار است، تلاش می‌کند تا با بهره‌گیری از فضای اجتماعی و فرهنگی زمان خود، داستان رمان را در بستر سینما روایت کند. «مردی که زیاد می‌دانست» به کارگردانی بدالله صدوی دیگر فیلم اقتباسی این دوره از جشنواره است. این فیلم با اقتباس از داستان «مردی که زیاد می‌دانست» نوشته جمال مقدم ساخته شده است. این فیلم داستانی معملای و روان‌شناختی دارد. در این فیلم موضوعاتی مانند جنایت، گناه و عواقب تصمیمات اشتباه انسان‌ها به تصویر کشیده می‌شود.

دوره چهارم: در چهارمین دوره جشنواره فیلم فجر (بهمن ۱۳۶۴) دو فیلم اقتباسی به جشنواره ارائه شده بود. «اتوبوس» به کارگردانی بدالله صدوی اقتباسی از داستان کوتاه «اتوبوس» نوشته محمود دولت‌آبادی است. این داستان کوتاه در مجموعه‌ای به نام «اتوبوس» منتشر شده و داستان فیلم درباره چندین سرنشین اتوبوس است که در شرایط خاصی قرار می‌گیرند و روابط انسانی میان آنها به تصویر کشیده می‌شود. فیلم «کشف‌های میرزا نوروز» (۱۳۶۴) به کارگردانی محمد متوسلانی نیز اقتباسی از یک اثر ادبی است. این فیلم براساس داستان کوتاه «کشف‌های میرزا نوروز» با الهام از داستانی فولکلوریک و محلی ساخته شده است. در این فیلم، داستانی طنزآلود درباره شخصیت میرزا نوروز و اتفاقات پیرامون او روایت می‌شود. این داستان در اصل به نوعی نگاهی انتقادی به جامعه و رفتارهای اجتماعی دارد و فیلم هم با حفظ همان روح داستان، آن را به شکلی سینمایی بازآفرینی کرده است.

دوره پنجم: در پنجمین دوره جشنواره فیلم فجر (بهمن ۱۳۶۵)، دو فیلم اقتباسی در جشنواره حضور داشت. «ناخدا خورشید» به کارگردانی ناصر تقوایی با نگاهی به داستان «بیرمرد دریا» و داستان «داشتن و نداشتن» اثر ارنست همینگوی است که به عقیده بسیاری از کارشناسان سینما، به‌خوبی توانسته المان‌های ایرانی را حفظ و بر خلق یک داستان با سبک و سیاق ایرانی، تأکید کند. این فیلم، با الهام از فضای داستان همینگوی، تغییراتی در داستان اعمال کرده و آن را به شرایط خاص ایران در دوران جنگ جهانی دوم و شرایط اجتماعی آن زمان منتقل کرده است. رمان «داشتن و نداشتن» داستانی درباره یک ناخداي کشتی و چالش‌های او و در شرایط سخت اقتصادی و سیاسی است. مشابهت‌های زیادی با داستان فیلم «ناخدا خورشید» دارد. فیلم سینمایی «شیر سنگی» به کارگردانی مسعود جعفری جوزانی نیز با الهام از فرهنگ و سنت‌های بختیاری و داستان‌های محلی ساخته شده است.

دوره ششم: «شاید وقتی دیگر» به کارگردانی بهرام بیضایی اثر اثر اقتباسی در این دوره از جشنواره است. این فیلم با اقتباس از داستانی نوشته‌ خود کارگردان ساخته شده و به مسائل روان‌شناختی و اجتماعی می‌پردازد.

دوره هفتم: در این دوره از جشنواره که در بهمن ۱۳۶۸ برگزار شد، «تمام وسوسه‌های زمین» به کارگردانی حمید سمندریان یکی از آثار اقتباسی آن سال بود. این فیلم با اقتباس از نمایش‌نامه «ملاقات بانوی سالخورده» اثر فریدریش دورنمات ساخته شده است. همچنین فیلم «هامون» به کارگردانی داریوش مهرجویی نیز در این دوره نمایش داده شد که با اقتباس از داستان «هامون» نوشته خود کارگردان ساخته شده که به مسائل روان‌شناختی و اجتماعی می‌پردازد.

دوره نهم: در این دوره از جشنواره که در بهمن ۱۳۶۹ برگزار شد، فیلم سینمایی «شب‌دهم» به کارگردانی جمال شورجه یکی از آثار اقتباسی برگرفته از داستانی با همین نام نوشته حسین فتاحی است که به وقایع دوران انقلاب اسلامی می‌پردازد.

دوره یازدهم: در دوره یازدهم جشنواره فیلم فجر، فیلم سینمایی «سارا» به کارگردانی داریوش مهرجویی اقتباسی از نمایش‌نامه «خانه عروسک» اثر هنریک ایبسن است که به مسائل اجتماعی و خانوادگی می‌پردازد.

دوره دوازدهم: در دوازدهمین دوره جشنواره فیلم فجر که در بهمن ۱۳۷۲ برگزار شد، فیلم «تیک‌تاک» به کارگردانی محمدعلی طالبی و نویسندگی هوشنگ مرادی‌کرمانی و محمدعلی طالبی، برنده سیمرغ بلورین بهترین فیلم‌نامه در این دوره شد. این فیلم با اقتباس از داستان «تیک‌تاک» از هوشنگ مرادی‌کرمانی ساخته شده است. همچنین فیلم «بلندی‌های صفر» به کارگردانی حسینیعلی لیالستانی در این دوره حضور داشت و در بخش‌های مختلفی نامزد دریافت سیمرغ بلورین بود. این فیلم به دلیل شباهت زندگی‌شخصیت اول به ونسان وانگوگ، اقتباسی آزاد از داستان زندگی وانگوگ است.

دوره سیزدهم: یکی از برجسته‌ترین آثار اقتباسی این دوره فیلم سینمایی «پری» به کارگردانی داریوش مهرجویی بود که در اقتباس از داستان «فرانی و توحی» جی.دی. سالینجر است. این فیلم با بازی نیکی کریمی، علی مصفا و خسرو شکیبایی، داستان دختری به نام پری را روایت می‌کند که در جست‌وجوی معنا و حقیقت، با چالش‌های روحی و فلسفی مواجه می‌شود.

دوره چهاردهم: در این دوره جشنواره فیلم فجر که در بهمن ۱۳۷۴ برگزار شد، چند فیلم اقتباسی نمایش داده شد. فیلم سینمایی «خواهران غریب» به کارگردانی کیومرث پوراحمد با اقتباس از رمان «خواهران غریب» نوشته اریس کستلر ساخته شده است. داستان درباره دو خواهر دوقلو است که در کودکی از هم جدا شده‌اند و پس از سال‌ها به طور اتفاقی یکدیگر را ملاقات می‌کنند و تصمیم می‌گیرند جای خود را با هم عوض کنند تا والدین‌شان را دوباره به هم نزدیک کنند.

دوره پانزدهم: در پانزدهمین دوره جشنواره فیلم فجر که در بهمن ۱۳۷۵ برگزار شد، فیلم سینمایی «لیلا» به کارگردانی داریوش مهرجویی یکی از آثار اقتباسی این دوره بود. این فیلم با اقتباس از داستانی نوشته مهناز انصاریان است. داستان درباره زوجی است که پس از ازدواج متوجه می‌شوند نمی‌توانند صاحب فرزند شوند و با چالش‌های خانوادگی و اجتماعی مواجه می‌شوند.

دوره شانزدهم: در شانزدهمین دوره جشنواره فیلم فجر، فیلم سینمایی «سارای» ساخته بدالله صدوی براساس داستان فولکلوریک سارای در ادبیات آذربایجان ساخته شده و اولین بار در سال ۱۳۵۷ حسن مجیدزاده در کتاب شعر خود آن را به صورت شعر بیان کرد. همچنین فیلم سینمایی «درخت گلابی» به

نگاهی به آثار اقتباسی در ادوار جشنواره فیلم فجر

تلاقی قلم و دوربین

کارگردانی داریوش مهرجویی که از داستان کوتاه درخت گلایی در کتاب «جایی دیگر» مجموعه داستان کوتاه گلی ترفی اقتباس شده است.

دوره هجدهم: در هجدهمین دوره جشنواره فیلم فجر که در سال ۱۳۷۸ برگزار شد، فیلم سینمایی «اصحاب کهف» به کارگردانی فرح‌الله شلحسور به‌عنوان اثری اقتباسی حضور داشت که براساس سوره کهف در قرآن مجید بوده است.

دوره نوزدهم: در دوره نوزدهم جشنواره فیلم فجر که سال ۱۳۷۹ برگزار شد، فیلم سینمایی «مریم مقدس» به کارگردانی شهریار بحرانی از اقتباس‌های دینی بود که براساس داستان حضرت مریم از قرآن مجید بود.

دوره بیستم: در این دوره از جشنواره فیلم فجر که در سال ۱۳۸۰ برگزار شد، فیلم «مریای شیرین» به کارگردانی مرضیه برومند به‌عنوان اثری اقتباسی محسوب می‌شود که براساس داستان «مریای شیرین» نوشته هوشنگ مرادی‌کرمانی است.

دوره بیست‌ویکم: در این دوره از جشنواره که در سال ۱۳۸۱ برگزار شد، انیمیشن «خوشربا مصر» به‌عنوان اثری اقتباسی محسوب می‌شود که به کارگردانی بهروز یغماییان براساس داستان زندگی حضرت یوسف در قرآن مجید ساخته شد. همچنین فیلم سینمایی «شب‌های روشن» به کارگردانی فرزاد مؤتمن در این دوره حضور داشت. این فیلم اقتباسی از داستانی به همین نام اثر فئودور داستایفسکی است.

دوره بیست‌ودوم: در بیست‌ودومین دوره جشنواره که در سال ۱۳۸۲ برگزار شد، «گاوخونی» به کارگردانی بهروز افخمی یکی از دو فیلم اقتباسی بود که نمایش داده شد. این فیلم براساس رمان «گاوخونی» نوشته جعفر مدرس‌صادقی ساخته شده است. دیگر فیلم اقتباسی این دوره فیلم سینمایی «مهمان مامان» به کارگردانی داریوش مهرجویی بود که براساس کتاب «مهمان مامان» نوشته هوشنگ مرادی‌کرمانی ساخته شد.

دوره بیست‌و چهارم: در بیست‌وچهارمین دوره جشنواره فیلم فجر که در سال ۱۳۸۴ برگزار شد، «شاهزاده ایرانی» به کارگردانی محمد نوروزی‌زاد یکی از آثار اقتباسی بود. این فیلم در بخش فیلم‌نامه اقتباسی برگزیده بیست‌وچهارمین دوره جشنواره شد. همچنین فیلم سینمایی «مستان است» به کارگردانی رفیع پیتر در این دوره نمایش داده شد که براساس داستان «سفر» نوشته محمود دولت‌آبادی است.

دوره بیست‌و پنجم: در این دوره که در سال ۱۳۸۵ برگزار شد، فیلم سینمایی «روز سوم» به کارگردانی محمدحسین لطیفی از فیلم‌های اقتباسی بود که نمایش داده شد؛ این فیلم براساس اقتباس از مستند «روز سوم» اثر حمید زرگرزاد است. همچنین فیلم سینمایی «اتوبوس شب» به کارگردانی کیومرث پوراحمد نیز دیگر فیلم اقتباسی این دوره بود که براساس کتاب داستان‌های «شهر جنگی» اثر حبیب احمدزاده ساخته شده است.

دوره بیست‌وهفتم: در این دوره که در سال ۱۳۸۷ برگزار شد، فیلم سینمایی «تردید» به کارگردانی واروژ کریم‌مسیحی از آثار اقتباسی بود که براساس نمایش‌نامه «هملت» اثر شکسپیر ساخته شده بود.

دوره بیست‌وهشتم: در این دوره که در سال ۱۳۸۸ برگزار شد، فیلم سینمایی «ملک سلیمان» به کارگردانی شهریار بحرانی از آثار اقتباسی بود که براساس داستان حضرت سلیمان در قرآن کریم ساخته شده بود. همچنین فیلم سینمایی «۴سالگی» به کارگردانی علیرضا رئیسان دیگر اثر اقتباسی این دوره بود که براساس داستان رمان «چهل‌سالگی» نوشته ناهید طباطبائی است. البته برخی ن از اقتباسی مدرن از داستان «پادشاه و کنیزک» از مثنوی معنوی می‌دانند.

دوره سی‌ام: در این دوره که در سال ۱۳۸۸ برگزار شد، فیلم سینمایی «اینجا بدون من» به کارگردانی بهرام توکلی تنها فیلم اقتباسی این دوره بود که براساس نمایش‌نامه «باغ وحش شیشه‌ای» اثر تئری ویلیامز ساخته شده بود.

دوره سی‌ویکم: در سی‌ویکمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم فجر که در بهمن ۱۳۹۱ برگزار شد، دو فیلم اقتباسی حضور داشتند. یکی از این آثار فیلم «پل» آخر» به کارگردانی علی مصفا بود که موفق به دریافت سیمرغ بلورین بهترین فیلم‌نامه اقتباسی شد. همچنین، فیلم «بیگانه» به کارگردانی بهرام توکلی، اقتباسی از نمایش‌نامه «اتوبوسی به نام هوس» نوشته تنسی ویلیامز بود. این فیلم با تغییراتی در داستان اصلی به بررسی روابط انسانی و مسائل اجتماعی پرداخت. فیلم «قصه‌ها» به کارگردانی رخشان بنی‌اعتماد نیز با الهام از شخصیت‌ها و داستان‌های فیلم‌های قبلی این کارگردان ساخته شد و به نوعی ادامه‌دهنده روایت‌های پیشین بود.

بین‌المللی فیلم فجر که در بهمن ۱۳۹۲ برگزار شد، چندین فیلم با اقتباس از آثار ادبی و نمایشی حضور داشتند. یکی از این آثار، فیلم «آذر، شهذخت، پرویز و دیگران» به کارگردانی بهروز افخمی بود که براساس رمانی به همین نام نوشته مرجان شیرمحمدی ساخته شد. این فیلم موفق به دریافت سیمرغ بلورین بهترین فیلم‌نامه اقتباسی در آن دوره شد. همچنین، فیلم «بیگانه» به کارگردانی بهرام توکلی، اقتباسی از نمایش‌نامه «اتوبوسی به نام هوس» نوشته تنسی ویلیامز بود. این فیلم با تغییراتی در داستان اصلی به بررسی روابط انسانی و مسائل اجتماعی پرداخت. فیلم «قصه‌ها» به کارگردانی رخشان بنی‌اعتماد نیز با الهام از شخصیت‌ها و داستان‌های فیلم‌های قبلی این کارگردان ساخته شد و به نوعی ادامه‌دهنده روایت‌های پیشین بود.

دوره سی‌وسوم: در سی‌وسومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم فجر که در بهمن ۱۳۹۳ برگزار شد، دو فیلم با اقتباس از آثار ادبی و نمایشی حضور داشتند. یکی از این آثار، فیلم «جامه‌دران» به کارگردانی حمیدرضا قطعی بود که براساس رمانی به همین نام نوشته هوشنگ گلشیری تولید شد.

همچنین، فیلم «حاحافظی طولانی» به کارگردانی فرزاد مؤتمن، با اقتباس از داستانی نوشته اصغر عبداللهی ساخته شد.

دوره سی‌وچهارم: در سی‌وچهارمین دوره جشنواره فیلم فجر که در بهمن ۱۳۹۴ برگزار شد، فیلم «خشم و هیاهو» به کارگردانی هومن سعیدی از فیلم‌های اقتباسی بود که با الهام از زمان خشم و هیاهو نوشته ویلیام فاکنر ساخته شد. این فیلم با تغییراتی در داستان اصلی، به بررسی روابط پیچیده انسانی و مسائل اجتماعی پرداخت. همچنین فیلم سینمایی «پل خواب» دیگر فیلم اقتباسی این دوره در بخش فیلم‌های نگاه نو به نمایش درآمد. این فیلم اقتباسی از رمان «جنایت و مکافات» نوشته فیودور داستایفسکی، نویسنده سرشناس روسی است.

دوره سی‌وهفتم: در سی‌وهفتمین جشنواره فیلم فجر، چند فیلم با اقتباس از آثار ادبی و داستان‌های واقعی به نمایش درآمدند. فیلم سینمایی «۳۳ نفر» به کارگردانی مهدی جعفری یکی از این آثار است. این فیلم داستان ۲۳ نوجوان اسیر ایرانی در دوران جنگ ایران و عراق را روایت می‌کند. این اثر اقتباسی از کتاب «آن بیست‌وسه نفر» نوشته احمد یوسف‌زاده است. فیلم سینمایی «تیغ و ترمه» نیز به کارگردانی کیومرث پوراحمد از دیگر فیلم‌های اقتباسی این دوره است. این فیلم براساس رمانی به همین نام نوشته حسین سنایور ساخته شده است.

دوره سی‌ونهم: در سی‌ونهمین دوره جشنواره فیلم فجر نیز فیلم سینمایی «بی‌همه‌چیز» به کارگردانی محسن قربانی از آثار اقتباسی است. این فیلم اقتباسی از نمایش‌نامه «ملاقات بانوی سالخورده» نوشته فردریش دورنمات است.

دوره چهل‌ویکم: در چهل‌ویکمین جشنواره فیلم فجر فیلم سینمایی «غریب» به کارگردانی محمدحسین لطیفی و نویسندگی حامد علقا، براساس کتاب «محمد؛ مسیح کردستان» نوشته نصرت‌الله محمودزاده نمایش داده شد. این فیلم داستان زندگی شهید محمد بروجردی را روایت می‌کند که از فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در جنگ تحمیلی بود و نقش مهمی در بازگرداندن منطقه کردستان به ایران داشت.

دوره چهل‌ودوم: در چهل‌ودومین جشنواره فیلم فجر، فیلم سینمایی «شکار حزلون» به کارگردانی محسن جسور به نمایش درآمد که اقتباسی آزاد از نمایش‌نامه «مرگ و دوشیزه» اثر آریل دورفمن است. همچنین فیلم سینمایی «آپاراتچی» به کارگردانی سیدمحسن میرحسینی با اقتباس از کتاب «آپاراتچی» ساخته شده است.

دوره چهل‌وسوم: امسال از میان آثار حاضر در چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر، انیمیشن «زال و روبده» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی محمدعلی سجادی، اقتباسی از داستان‌های شاهنامه است. فیلم «آشک هور» به نویسندگی و کارگردانی مهدی جعفری و تهیه‌کنندگی مجتبی فرآورده و فیلم سینمایی «اسفند» هر دو اقتباسی از کتاب «فرزانه نصرت» است. همچنین فیلم سینمایی «زینا صدایم کن» به کارگردانی رسول صدرعاملی اقتباسی از کتابی با همین نام نوشته فرهاد حسن‌زاده از سری کتاب‌های نوجوانان است. فیلم سینمایی «موسی کلیم‌الله» به کارگردانی ابراهیم حاتم‌می‌کیا و تهیه‌کنندگی سیدمحمود رضوی نیز اقتباسی از متون دینی و تاریخی مرتبط با داستان زینا است(ع) است که در این دوره از جشنواره به نمایش درمی‌آید. فیلم سینمایی «پیشمرگ» نیز از دیگر آثار اقتباسی این دوره به کارگردانی علی عغرافی و تهیه‌کنندگی آرش زینال‌خیری، براساس کتاب «یادداشت‌های سعید» به قلم محمدرسول رستمی است. این کتاب درباره دست‌نوشته‌های سردار شهید سعید قهاری است.

خبر بزرگ‌زنده

برگزاری همایش «سینمای ایران؛ نگاهی به آینده» در موزه سینما

با هدف بررسی چالش‌ها و ارائه راهکارهای ارتقا و رشد سینمای ایران، همایش «سینمای ایران؛ نگاهی به آینده» توسط سازمان سینمایی و با همکاری موزه سینما، انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات و انجمن جامعه‌شناسی، روز دوشنبه اول بهمن از ساعت ۹ تا ۱۹ در سالن فردوس این مجموعه فرهنگی-تاریخی برگزار خواهد شد.

در بخش اول این همایش، ساعت ۹ رانند فریدزاده، معاون وزیر فرهنگ و ارشاد و رئیس سازمان سینمایی، منوچهر شاهسوار، دبیر جشنواره فیلم فجر، علی ربیعی، دستیار اجتماعی رئیس‌جمهور و مسعود کوثری، دبیر همایش، سخنرانی خواهند داشت.

دبیر علمی همایش، مسعود کوثری و دبیر اجرایی همایش، حسین یزدان‌شناس هستند.

در این همایش، چهار پنل با موضوعات «سینما و فناوری‌های نوین»، «حکمرانی در سینما»، «اقتصاد سینمای ایران» و «سینما و جهان ایرانی» برگزار خواهد شد.

پنل «سینما و فناوری‌های نوین» ساعت ۱۰ تا ۱۳ با حضور مجید شیخ‌انصاری، عضو هیئت‌علمی دانشکده ریخت‌ناتار دانشگاه هنر (تحلیل ریخت‌شناسی تحولات تکنولوژیک در سینما، حال و آینده)، امیررضا معدمتدی، مسئول جلوه‌های ویژه میدانی و بصری در سینما و مجید تلوئیزیون (آسیب‌شناسی توسعه فناوری در سینمای ایران)، کامران سحرخیز، فعال در حوزه جلوه‌های ویژه بصری و میدانی (فناوری‌های نوین در احیا و مرمت فیلم‌ها) و امیر سحرخیز، کارگردان، تهیه‌کننده و نویسنده انیمیشن (هوش مصنوعی در سینما) برگزار خواهد شد.

پنل «حکمرانی در سینما» ساعت ۱۴ تا ۱۶ با حضور هادی خانیکی، عضو

هیئت‌علمی گروه ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی (رسانه سینما، قلمرو عمومی و سیاست‌گذاری)، مرضیه برومند، کارگردان و فیلم‌نامه‌نویس (نقش نمایگران در شکل‌گیری بحران امروز سینمای ایران)، سیدمحصد بهشتی، مدیر فرهنگی (نسبت سینما و حکمرانی) و روح‌الله حسینی، معاون نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی (در کشاکش میان سینمای کم‌دی و سینمای اجتماعی) برگزار می‌شود.

پنل «اقتصاد سینمای ایران» ساعت ۱۶ تا ۱۷:۱۵ با حضور میثم موسائی، عضو هیئت‌علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران (مقدمه‌ای بر ظرفیت‌های بالقوه اقتصادی سینمای ایران)، مجید بزرگر، فیلم‌ساز (ظرفیت‌های سینمای مستقل) و حسین یزدان‌شناس، عضو هیئت‌علمی دانشکده هنر دانشگاه دامغان (چالش‌های اقتصادی سینمای ایران) برگزار خواهد شد.

پنل «سینما و جهان ایرانی» نیز ساعت ۱۷:۴۵ تا ۱۹:۱۵ با حضور اعظم راووداد، عضو هیئت‌علمی گروه ارتباطات دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران (مرد ایرانی به روایت سینمای ایران)، شادمهر راستین، فیلم‌نامه‌نویس و منتقد سینما (بازتاب جهان ایرانی در سینمای ایران)، بهارک محمودی، عضو هیئت‌علمی دانشکده ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی (خانواده، نهاد کژکارکرد در سینمای ایران) و محمدرضا مریدی، عضو هیئت‌علمی دانشگاه هنر (درباره ایرانی‌بودن در سینمای ایران) برگزار می‌شود. حضور در این همایش یک‌روزه که در موزه سینما برگزار می‌شود برای علاقه‌مندان آزاد است.